

Ramazan ayı dedikdə ağla gələn ilk ibadət orucdur. Məhz bu oruc ibadəti bu il isti yay günləriylə üs-üstə düşür. Heç şüphəsiz ki, qış fəsli ilə müqayisədə yay fəsliində oruc tutmaq heç də asan deyildir. Ancaq bunu da heç vaxt unutmayaq ki, həqiqi mənada sırf Allah rızası üçün oruc tutanlar məhz bu ayda müəyyən olur. Ağ və qara belə çətin anlarda ortaya çıxır. Həqiqi müsəlmanla adı müsəlman məhz bu ayda bilinir.

Əgər yay fəsliində oruc tutmaq çətindirə demək ki, onun savabı daha çoxdur. Bu şəkildə oruc tutanların mükafatını Uca Allah özü verəcəyini bizə bildirmişdir. Bu mükafat da şüphəsiz ki, Cənnətdir. Cənnət isə ucuz deyil. Bahalı və qiymətli bir şeyi əldə etməkdə təbii olaraq çətin olacaqdır. Bütün bu həqiqətləri bilərək isti yay günlərində susuzluğu bəhanə gətirmədən oruc tutanlar məhz həqiqi möminlərdir. Doğrudur oruc tuta bilməyəcək dərəcədə çox ağır işdə çalışanlar, ciddi bir xəstəliyi olanlar üzürlü sayılırlar. Ancaq unutmamaq lazımdır ki, sırf Allahın rızası üçün, yalnız onun köməyinə arxalanaraq oruc tutanlara Allah da kömək edir. Bunun üçün gəlin susuzluğu bəhanə gətirmədən yalnız Allahın köməyinə arxalanaraq, orucumuzu tutaq. O oruc ki, bizi mənəvi olaraq yüksəldir. Nəmətlərin qədrini bildirir. Əxlaqımızı gözəlləşdirir. Varlıyla kasıbı biri-birinə yaxınlaşdırır. Amma bütün bunlarla yanaşı oruc tutmaq məqsəd deyil, vasitədir. Əsl məqsəd Allah rızasını qazanmaqdır. Ramazan, möminlər üçün əlləri, dilləri, qəlbləri və digər əzalar ilə bir il və ya illər boyu yığdıqları günah kirlərini təmizləmək üçün bir fürsətdir.

Bu ayı səmərəli bir şəkildə keçirmək üçün aşağıdakı bu maddələrə diqqət etməliyik:

1. Orucun yalnız ac, susuz qalmaqla, cinsi münasibətdən uzaq durmaqla tutulması fikrindən uzaqlaşmalı, dilimizlə (söyüş söyməmək, qeybət etməmək və s.), gözümüzlə (haram sayılanlara baxmamaq), qulağımızla (islamın bəyənmədiyi, haram buyurduğu musiqi növlərinə, qeybətə qulaq asmamaq), ayağımızla (günaha səbəb olan yerlərə getməmək və s.), əlimizlə (haram sayılacaq işlər görməmək, yazmamaq və s.) oruc tutmalıyıq. İslam alimlərinin peyğəmbərlərə, nəbilərə, siddiqlərə (əməli və sözü doğru olanlara) aid etdikləri “qəlbin orucu”na əməl etməyə çalışmalıyıq. Ac, susuz qalmaqla oruc tutmaq demək deyildir. Belə ki, Peyğəmbərimiz (səs) bir hədisində buyurur: “Ümmətimdən elələri vardır ki, Ramazandan onlara yalnız ac və susuz qalmaqla düşər”. Deməli, təqvaya yetişmək üçün ən əsas mərhələ təkəcə mədəmizlə deyil, dilimizlə, gözümüzlə, qulağımızla, ayağımızla, əlimizlə oruc tutmaq, qəlbin orucuna heç olmasa bir günlük olsa belə cəhd göstərməkdir.

2. Təravih namazlarına əməl etməliyik. Peyğəmbərimiz (s) buyurub: “Kim imanla, əcrini Allahdan umaraq Ramazan ayını namazla keçirərsə, keçmiş günahları bağışlanar” [\[1\]](#)
Hədis alimləri Rəsulullahın burada təravih namazını nəzərdə tutduğunu bildirirlər.

3. Quran oxumağı heç bir şəkildə unutmamalıyıq. Adi günlərdə oxunulan hər bir hərfi üçün on savab yazılan Allah kəlamının Ramazan ayında yüz savabı vardır. Ərəbcə oxuya bilməyənlər bu müqəddəs kitabın Azərbaycan dilinə tərcümələrindən istifadə edə bilərlər.

4. Səhər və axşam dualarını unutmamamız lazımdır. Uca Allah həm səhər, həm axşam onu yada salan, onu duaları ilə xatırlayan qulunun qarşılığını qat-qat verər. Bunun üçün müxtəlif dua kitabçalardan yararlanmaq mümkündür.

5. Bizlərə hər şey bəxş edən Uca Yaradanı çoxlu zikr etməliyik. İstər Quran ayələrində, istərsə də Rəsulullahın (səs) hədislərində Allahı zikr edənlər üçün müjdələr vardır.

6. Boş-boş əyləncələrdən, dedi-qodulardan uzaq durmağımıza da diqqət etməliyik. Bütün bunların yerinə bir hədis, bir ayə oxumağımız daha fəzilətli olardı.

7. Sədəqə vermək: Peyğəmbər (s) buyurub: “Sədəqənin ən üstünü Ramazandır” [\[2\]](#)

8. Oruc tutanlara iftar vermək: Peyğəmbər (səs) deyib: “Kim oruc tutana iftar verərsə, həmin şəxsə oruc tutanın savabı qədər savab yazılır. Üstəlik bundan dolayı oruc tutanın savabından heç nə əskilməz” [\[3\]](#)

Bütün bu yuxarıda dediklərimizə əməl etsək inşallah Ramazan ayını səmərəli bir şəkildə keçirmiş olarıq.

Uca Allah cümləmizi bu mübarək aydan yetərinə istifadə edən qullarından etsin!

[\[1\]](#) Buxari Təravih, 46

[2] Tirmizi, Zəkət, 28/663

[3] Tirmizi, Savm: 82; İbni Macə, Sıyam: 40